

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.

Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »

Za inozemstvo celo
leto lir 40.

Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.

Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 30

V Gorici, v petek 15. aprila 1927.

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri-
va Piazzetta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).

Telef. int. št. 308.

Molimo za svoj narod!

Vsak človek ima naravno, od Boga dano pravico, živeti in dolžnost življenja ohraniti. Isto pravico ima pa tudi vsak narod in dolžnost članov istega naroda je ohraniti se. Slovenec ima torej naravno eksistenčno pravico, to je pravico, da se ohrani, posebno pa še na svojih tleh, četudi mu to vzame katerakoli oblast. Nobena od Boga postavljena oblast nima pravice zatirati naroda, pač pa ima dolžnost ščititi vse podložne.

Človek ima dolžnost na pravičen način preskrbeti si to, kar potrebuje, da si ohrani življenje in zdravje; priti pa more v take stiske in težave, da si z lastno močjo ne more več prav pomagati. Tedaj je dolžan k Bogu zdihovati za pomoč — dolžan je moliti. (Glej št. 5. v katekizmu, kedaj je treba moliti).

»Kedor moliti prav ne zna, naj se na morje poda«, pravi pregovor. V sili se tudi mlačni nauči moliti. Bog pa tudi sam naravnost terja od nas, da molimo, če hočemo, da prejmemo. »Prosimo in boste prejeli.« »Kedor prosi, prejme, kedor pa ne prosi, ne prejme.« pripominja sv. Terezija. Zato piše sv. Jakob: »Nimate, ker ne prosite«.

Božja volja je, da so na svetu razni narodi. Gotovo je pa tudi božja volja, da se ti narodi ohranijo. Če pa zajdejo ti v take stiske in težave, da si z lastno, človeško močjo ne morejo več prav pomagati, ali če je celo njihov obstanek v nevarnosti, tedaj so brez dvojbe dolžni moliti in prositi za božje varstvo in pomoč, če hočejo, da se ohranijo.

Splošno se premalo zavedamo, da moramo v kritičnem položaju, v katerem se nahaja naš narod, mnogo moliti za rešitev. Vse prepuščamo nekemu slepemu slučaju in se tolašimo z otročjim upanjem, da bo že boljše, da naš narod ne bo propadel niti v celoti, niti v posameznih delih. Toda slučaj, to je prazna beseda; Bog vodi usodo narodov! A Bog terja od nas, da storimo sami, kar moremo, potem pa zaupamo Vanj in molimo. Naš optimizem, naše veselo upanje se mora opirati na trdne opore. Da mi trdno upamo, da bo boljše, in da naš narod ne bo propadel, pa upajmo le, če bomo delali in molili!

Naš narod ima pravico živeti. Ta naravna pravica do življenja pritiče celemu narodu in tudi posameznim delom. In ker imamo pravico do narodnega življenja, imamo tudi pravico, da molimo, naj Bog našega naroda ne zapusti. In če se hočemo ohraniti, je naša dolžnost, da se te pravice tudi poslužimo.

Brez božjega varstva in pomoči se ne bomo ohranili.

Zato je potrebno, da organiziramo molitve za ohranjenje naroda. Treba je zaupne in stanovitne molitve. Treba je organizirane molitve, da ne moli za svoj narod samo ta ali oni pri tej ali drugi priliki nekaj, marveč da celi narod, da mi vsi, ki verujemo in zaupamo v moč molitve, trajno in stanovitno molimo.

Zato bratje in sestre: molite!

Kaj se godi po svetu?

Zadnjič smo brali v političnem pregledu, da se države v Ženevi pogajajo, kako bi se razorožile. Prav v istem hipu pa se vnema v vzhodni Aziji grozen požar, ki ga podpihujejo prav iste države, ki se v Ženevi kar cede mirovnih želj.

Tekom zadnjega tedna so se dogodki na Kitajskem kar preobrnil. Ker so postali vojni dogodki na daljnem vzhodu svetovne politične važnosti, se mora tudi naš politični pregled znova pozanimati za nje.

Obisk pri dveh diktatorjih.

Kaj je vžgalo plamene v »carstvu sredne«, v veliki kitajski deželi, to naš marljivi bravec že ve. Zanimivo je pa poslušati poročila, kako presojata dogodke oba vodilna moža sodobne Kine. Vemo, da je danes Kitajska razpolovljena na dve polovici. Južno od vletoka Jang-tse-kianga (Rmene reke) je skoraj neomejen gospodar vrhovni general Chiang-Kai-Shek, na severu je pa še bolj neomejen diktator maršal Tsang-tso-lin.

Francoskemu novinarju Julesu Sauerweinu se je posrečilo, da je prišel preko Sibirije v Peking v glavni stan vseмогоčnega maršala.

Najprej je bil sprejet pri načelniku generalnega štaba, nato so ga pa spustili pred obraz samega Tsang-tso-lina. V popolnoma evropsko opremljeni pisarni je sedel poveljnik severnih čet v črni, svišeni, talarju podobni halji. Tolmačil je Tsang-tso-linov zunanji minister U-tsing, bivši francoski častnik in vitez francoske častne legije. V razgovoru je Tsang-tso-lin povedal, da njegove čete zmagovito napredujejo čez Rumeno reko. Upa, da bo v kratkem očistil vso severno Kitajsko svojih nasprotnikov. Potem bo pa svojim rojakom na jugu ponudil roko v spravo. Skupno bodo potem izdelali načrt, kako bi domovino osvobodili od inozemskih predprav. »Tako lahko bi se bilo sporazumeti,« je vzkliknil severni diktator, »in ustvariti veliko, vrejeno, delavno in od bogov blagoslovljeno deželo! Toda samo en nespremenljiv predpogoj je,« in tu se je Tsang-tso-lin razvnel, »da se vsi boljševiki preženejo.« Tako je govoril maršal Tsang-tso-lin francoskemu novinarju o boljševiški nevarnosti in pristavil, da je slišal, da njegov tovariš na jugu Chiang-Kai-Shek ni ravno prevroč prijatelj boljševikov.

Dobrih 14 dni kasneje je pa tudi južni diktator sprejel evropske novinarje! Prav slovesno jim je zažrtvil, da hočejo nacionalistični kitajski voditelji (besede komunistični ni rabil) varovati življenje in imetje tujih podanikov. Da postaja razmerje med inozemci in domačini dan za dnem bolj napeto, tega so krivi, je dejal, tujci, ki se vozijo z velikimi bojnimi ladjami po kitajskih rekah in nastavljajo svoje vojake za prsobrani. Kitajska noče ničesar drugega kot to, da se izpolni testament velikega kitajskega borca za neodvisnost domovine Sun-jatsena, ki je zapisal, da mora v Kitajski Kitajec gospodovati. Pristavil je tudi, da je kantonska vlada pripravljena povrniti inozemcem vso škodo, ki so jo morda kje utrpeli po njegovih četah.

Iz teh dveh razgovorov je razvid-

no, da oba diktatorja želita domovini dobro, toda na delu so tajne sile, ki to ovirajo.

Sever in jug.

Vse nasprotstvo, kot izgleda, obstoji v tem, da je severni poglavar odločno proti boljševikom in Rusiji. Na jugu se pa Chiang-Kai-Shek oslanja na komunistično porbarvani Kuo-Ming-Tang, ki pričakuje pomoči od Rusov.

Do preteklega tedna so bile kantonske čete zmagovite na celi črti. Nevzdržno so prodirale proti severu. Severni diktator je že dal ukaz, naj prenesejo sedež njegovega generalnega štaba iz Pekinga v Mukden, glavno mesto Mandžurije. V tem hipu se je bojna sreča premenila. Na bojišču se je iznenada pojavil general Su-Cuang-Fang, o katerem smo pisali, da je po padcu Šangaja zbežal s polno blagajno v Japonsko. Ta je Tsang-tso-linov zaveznik. Ob Rmeni reki je zvalil kantonske čete v past in jih porazil. Angleški listi so z veseljem sporočili svetu to novico. Obenem so tudi pisali, da je kantonskega poraza krivo nesoglasje, ki je izbruhnilo na jugu.

Baje so skrajni komunisti skušali celo generalissima Chiang-Kai-Sheka strmoglaviti, ker jim je premalo radikalen. Mož se pa opira na zveste čete in bojuje za zdaj še tih boj proti skrajnim komunistom v stranki Kuo-Ming-Tang. Iz teh razprtij na jugu ima sever dobiček. Anglež se nadeja, da se bodo morale kantonske čete umakniti tudi iz Šangaja. Vsa ta poročila bržkone ne bodo tako točna, kakor je nemara le pobožna želja Anglije tudi vest, da je sklenil Chiang-Kai-Shek tajno pogodbo s Tsang-tso-linom.

Diplomatski naskok na Peking in Kanton.

Kitajski voz se je še bolj zamotal y začetku tega tedna.

Ko so nacionalistične čete prodirale proti Jang-tse-kiangu je bilo v mestu Nang-kingu umorjenih nekaj Angležev in Američanov. Take prilike so pričakovali Angleži. Že davno prej so se trudili, da bi za kitajske dogodke zainteresirali tudi Ameriko, Japonsko in Francosko, ki so Angleže le bolj same pustile, naj sami povzijejo vročo juho, ki so jo na Kitajskem skuhal. Angležem se je posrečilo, da so Ameriko, Francosko, Japonsko in Italijo pregovorili, naj izroče skupen protest proti dogodkom v Nang-kingu. Vendar so v Londonu malce morali odnehati. Protest nima ultimativnega značaja, kakor je angleško zunanje ministrstvo sprva nameravalo, marveč zahteva le zadoščenja od vlade v Kantonu. Če bi Angleži na to ne pristali, bi Japonska in Francija note ne podpisali.

Kantonski zunanji minister Chen, zvita buča, je brž, ko je zavohal slab veter, ponudil Japoncem prostost za vse njihove koncesije in predpravice. Japonci so na to uho dobro slišali, čeprav je istočasno njih poslanik v Parizu gospod Yada naredil poklon tudi severu. Izjavil je namreč, da Japonska ne more mirno gledati boljševiziranja Kitajske, četudi bi se morala za to z orožjem postaviti.

V torek so konzuli peterih velešil prinesli kantonskemu zunanjemu ministru diplomatsko pismo. Obenem pa tudi neko izjavo, kjer se kitajskemu ljudstvu pojasnjuje zadržanje velesil. To izjavo so tudi v 5000 izvodih razdelili med Kitajce v Šangaju.

Eno noč prej je pa Litvinov namestnik ruskega zunanjega ministra poslal na kitajsko poslaništvo v Moskvi protest, ker so vdrl v Peking na sovjetsko poslaništvo. Tsang-tso-linova policija je poslopje zastražila in aretirala vse Ruse in Kitajce, ki jih je v poslaništvo zasačila. Zategadelj je Moskva odpoklicala svojega poslanika Černyha in zahteva od severne vlade zadoščenja. Ista pesem ko na jugu.

Seveda se ni ne sever udal moskovskemu pritisku, ne jug londonskemu. Ruska vlada je sicer poslala na mongolsko mejo svojo konjenico, a se kljub temu boji srečanja z japonskimi polki. Združene velesile tudi ne nehajo še pošiljati na Kitajsko vojaštva, a v odprt boj s Chiang-Kai-Shekov armado se boje spustiti, ker ne vedo, kam bi v tem slučaju krenil Japonec in pa ker zviti minister Chen ne daje povoda za to.

Vse gre pa samo za tem, da bi kitajsko domoljubno gibanje, ki zajema čim dalje širše plasti, eni pridobili za boljševizem, drugi tabor pa za svoje izkoriščevalne namene.

Najbrže se bo 400 milijonsko rmeno pleme vzdramilo in bo naredilo samo konec diplomatskim in oboženim nastopom vseh tujcev.

Okno v svet.

Politične počitnice.

Za praznike bo šel francoski ministrski predsednik na počitnice na Riviero. Tam ga bo obiskal nemški zunanji minister Stresemann.

Vesti o oboroževanju.

Znanemu listu »Giornale d'Italia«, ki je imel v albansko-jugoslovanskem sporu poglavito besedo, piše njegov belgrajski dopisnik, da razpostavlja Jugoslavija svoje čete ob albanski meji. Dopisnik je tudi videl parnik »Vis«, ki je izkrcal 60 strojnih pušk na nekem določenem kraju. Nadalje sporoča v Rim, da je prišla v Belgrad znana komunistična agitatorica Angelika Balabanova, ki ima nalogo hujskati proti »italijanskemu imperializmu«.

Kombinacija v Belgradu.

Kakor kaže politični barometer se bodo po praznikih zvršile v Jugoslaviji politične spremembe. Govori se, da bo radikalni prvak Velja Vukičević sestavil novo vlado v katero bi vstopili poleg radikalov in Slovenske ljudske stranke tudi Davidovičevi demokrati. Drugo sporočilo pa pravi, da bodo vstopili radičevci.

Pobegli diktator.

Iz Aten prihajajo vesti, da je zaprti bivši diktator Pangalos pobegnil iz ječe. Če je to res, kar pa grška vlada odločno zanika, tedaj bodo imeli na Grškem še dosti opraviti.

Albanska komisija.

Za preiskovanje sporov na albansko-jugoslovanski meji je imenovana posebna komisija, v kateri sede angleški, francoski in nemški poslanik iz Belgrada. Predseduje je nemški poslanik Olhausen.

DNEVNE VESTI.

Pozdrav oddaljenim prijateljem!

Od naših izseljencev in od naših fantov, ki vršijo vojaško službo, smo prejeli številna iskrena voščila za velikonočne praznike. Vračamo jih z vso toploto našega srca. Prijatelj! Ko vas bodo dohiteli naši pozdravi, bodo velikonočni prazniki že za nami. Vedite pa, da so bile naše misli v teh svečanih dneh tudi pri vas in so vam, ki ste daleč od rodnega krova, želele najčistejše velikonočno veselje. Vemo in čustimo pa prav dobro, da so tudi vaša srca v teh dneh visela s podvojeno gorkoto na celokupni naši domačiji. Bog vas živi in čuvaj vse!

Osebnostne izkaznice.

Kako je z osebnimi izkaznicami, smo v našem listu že jasno povedali. Kljub točnim predpisom za kona so podeželska oblastva na podlagi navodil goriške prefekture zahtevala od ljudi odtis prsta. V pretežni večini naših občin so morale stranke pritisniti na izkaznico svoj kazalec. Sedaj je pa končno vendarle izšlo točno navodilo notranjega ministrstva, katerega je razglasila tudi prefektura, da se sme zahtevati odtis prsta samo od oseb, za katere policijsko oblastvo to določa. Za vse druge je odtis prsta, ki znači neko sumljivost, neobvezen. Če bi bil kdo prisiljen odtisniti prst, lahko tekom 10 dni vloži priziv na prefekturo v Gorici.

Priporočamo, naj si vsi nad 15 let stari, moški in ženske, ki večkrat potujejo iz domače občine oskrbijo osebne izkaznice, da bodo varni pred morebitnimi sitnostmi!

Še dva so zaprla.

Zadnjič smo poročali o aretaciji desetih domačih fantov v Podbrdu, ki so še vedno v goriških zaporih. Zadnji pondeljek je bilo v zadevi zaslišanih več prič na tolminskem sodišču. Pri tej priliki sta bila dva fanta, ki sta bila predlagana kot razbremenilni prič, aretirana in odpeljana v goriške zapore. Ljudstvu, ki je vsled teh aretacij razburjeno, priporočamo hladno kri. Neoporečnost naših fantov, ki so zagrešili k večjemu neumestno fantovsko šalo, se bo gotovo izkazala. Oblastvom pa svetujemo, naj se varujejo neutemeljenih govoric in ovadb, kajti njihov ugled bi znal vtrpeti občutno škodo.

Proti ženski potratnosti.

Iz neke vasi na Tolminskem — ime kraja za danes zamolčimo — nam piše zaveden naš človek: »Po vseh časopisih se tarna in jadikuje, da je velika gospodarska kriza, da grozi revščina. Tudi pri nas ni boljše. Pa pridi, dragi bravec, za praznike k nam k maši in pogledj naše »gospodične«. Nehote se povprašam, če si v resnici v gorski vasi, in nisi morda zalezal v Pariz. — Saj vidiš vse mestne pretvare. Svilen krila, nogavice prozorne, da v resnici človek ne ve, so li boste ali kaj, in pa lakaste čevlje, ki so kakor ustvarjeni za naše ceste! Tu se vidi potrata, ki je nekdanji niso poznala dekleta, ki so danes vzorne matere. Veliko je mater, ki kljub vsem gospodarskim težočam oblačijo svoje hčerkice že pretirano, v take obleke, da niso ne stanu, ne kraju in ne času primerne in drevisjo na ta način v gospodarsko pogojo. Spametujte se vendar enkrat in ne obešajte na svoje otroke umetne lepote, ker jih dovolj diči naravna lepota, ki ne stane niti stotinke in vsem najbolj ugaja!«

Potrjujemo in podpišemo.

Osebnostne vesti.

Pred dnevi sta bila v Padovi proglašena doktorjem prava gg. E. de Gresich in Pino Bon, znana italijanska goriška časnika.

Odbor društva »Skalnica«

bo imel na velikonočni pondeljek ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih Via Mameli 5 sejo. Naj bi se te seje udeležile prav gotovo vse odbornice. **Predsedništvo.**

Obisk italijanskih visokošolcev, ki je bil naznanjen za 23. in 24. t. m., je odložen na poznejši čas. Velike prireditve, ki bi se imele vršiti ob tej priliki v Gorici, odpadejo. Kako bo z odkritjem spomenika v Ajbi, še ni znano.

Protestantski škofje.

Protestantska cerkev v Nemčiji bo imela v kratkem svojo sinodo. Kot eden glavnih predlogov bo vložena prošnja, naj se dosedanja nazivi »superintendent« in »generalni superintendent« za cerkvene dostojanstvenike odpravijo. Zato se uvedejo naslovi kot v katoliški cerkvi »dekan« in »škof«.

De Pinedov polet.

Drzni letalec De Pinedo bo iz New Yorka nadaljeval svoj prekinjeni polet. Glede požiga letala »Santa Maria« se zdi, da je dokazano, da ne gre za nameravan zločin. Fašistovski dvomesečnik »La Conquistata dello Stato« objavlja v svoji zadnji številki proglaš, ki ga je izdala »Protifašistovska alijanca Severne Amerike«. Oglas poziva vse, naj se udeležijo manifestacij na čast De Pinedu in tovarišem, toda naj skrbe, da se manifestacije spreminijo v protestne shode.

Natečaj.

Z ministrskim dekretom od 16. marca t. l. je razpisanih 400 mest za službo agentov pri varnostnem oblastvu. Prošnje je treba vložiti do 31. maja t. l. na prefekturo. Pojasnila daje prefektura (Ufficio Gabinetto).

Tečaj za občinske tajnike.

Razni so nas naprosili za pojasnila glede tečaja za občinske tajnike. Zaposlili smo za to stvarna pojasnila pri vodstvu trgovske šole (R. Istituto — Scuola Commerciale — Goričija) in izvedeli:

Tečaj se ne bo pričel, kakor smo javili v zadnji »Gor. Straži«, dne 15. aprila. Prošnje je treba vložiti do 31. aprila. Kdaj prične tečaj, bo vsak prosilec pismeno obveščen.

Prošnji je treba priložiti naslednje dokumente:

- a) krstni list, ki mora biti potrjen od predsednika goriškega tribunala;
- b) potrdilo o italijanskem državljanstvu;
- c) izpričevalo o dovršeni srednji šoli;
- d) izpričevalo o cepljenju koz;
- e) zdravniško spričevalo;
- f) potrdilo o vplačani taksii.

Vodstvo sprejme na tečaj tudi osebe, ki nimajo predpisanih študijev za občinskega tajnika.

Plačati je treba 100 lir vpisnine in 50 za obiskovanje tečaja. Če bo pouk tudi ob nedeljah in praznikih, še ni določeno.

V znanje.

Prefektura javlja, da je načelnik vlade in notranji minister Mussolini odredil da se morajo prireditve in zabave na veliki četrtak in veliki petek omejiti, ker je treba posebno ta dneva izkazati spoštovanje do verskega čuta velike večine italijanskega naroda. Zato se smejo na veliki četrtak dovoliti samo gledališke in kinematografske predstave. Niso pa dovoljeni kavarniški koncerti in na sploh so prepovedane nočne zabave. Na veliki petek so pa sploh prepovedane vse predstave prosvetnega značaja; dovoljene so samo prireditve svetega značaja, ki ne žalijo katoliškega čuta naroda.

Semenj pri Sv. Luciji.

Županstvo ponovno opozarja, da se bo vršil semenj pri Sv. Luciji na velikonočni pondeljek 18. t. m.

Za lir 10 in 50 stotink.

Neki tukajšnji slovenski odvetnik je tožil neko znano slovensko stranko za 10 lir 50 st., katere mu je baje ta dolgovala na pravnih stroških. V zadevi so se vršile 4 obravnave. Pri zadnji razpravi je bila obtožena stranka oproščena in tožeči odvetnik obsojen na poravnavo vseh stroškov. Sodnik je celo zagrozil, da bo oddal vso zadevo državnemu pravniku, ker izgleda, kakor da se je odvetnik hotel norčevati iz sodnije, katero je mučil s tako malenkostno in neopravičeno pravdo. Pravdarstvo je med nami že zadostno razširjeno in res ni prav nič potrebno, da ga netiže še naši tako imenovani »vodilni krogi«. Tudi v obrti bodimo dostojni!

Obrtni izvedenci.

Na mestnem županstvu je razgrajen do 22. aprila imenik meščanov določenih za izvedence pri prizivnem sodišču v Trstu. Do omenjenega dne lahko vsaka priznana organizacija vložiti priziv proti sestavi imenika.

Cepljenje koz.

Mestni župan odreja, da se morajo podvreči cepljenju vsi otroci rojeni v drugi polovici l. 1926. Prav tako tudi otroci prej rojeni, a še ne cepljeni. Cepljenje se bo vršilo od 25. aprila do 17. junija od 3—4 popoldne v ulici Mazzini št. 7, prvo nadstropje. Staršem se bo posebej še naznanilo, kdaj naj pridejo otroke.

Študentje

s trgovske akademije v Karlovih varih so prišli na poučno potovanje po južnem Tirolskem preko Benetk v Goričo. V Gorici so jih pristočno sprejeli profesorji trgovske šole. Po sprejemu so si gostje ogledali goriško okolico.

Radi litra vina.

Neka Pepina Mozetič iz goriške okolice je bila pred dnevi odpeljana v zapore, ker je z beračenjem nadlegovala občinstvo. V sredo je bila zopet izpuščena na svobodo. Zastavilo se ji je pa vina, katerega je tako težko pogrešala v suhem zaporu. Stopila je zato v neko gostilno pod gradom in ga na žejo udarila štiri četrt. Ko pa je bilo treba ceho poravnati, se je Pepina spomnila, da nima niti beliča in se je hotela zmuzniti. To pa gostničarju ni bilo nič po volji in poklical je orožnike, ki so Pepino odpeljali zopet tja, odkoder je pred par urami prišla. Bila je samo v toliko na boljšem, da ni bila več žejna.

Splošno slov. žen. društvo v Gorici je imelo svoj redni občni zbor dne 3. aprila t. l. ob razveseljivi številni udeležbi. Članice so pozorno in z zanimanjem sledile nagovoru predsednice ter čitanju tajniškega in blagajniškega poročila. Razvila se je nato živahna debata o delovanju društva in njegovih smernicah. V smislu pravil ostane polovica prejšnjega odbora, druga polovica se izvoli z vzklikom.

Silen požar.

Zadnji torek proti večeru je izbruhnil v sredini New Yorka v nekem še ne dograjenem velikem hotelu požar, ki je vničil ogromno stavbo. Kako je nastal požar, se ne ve. Vsled močnega vetra, ki je tisti čas vlekkel, je bilo gašenje velikanškega poslopja s 37 nadstropij skoraj onemogočeno. Tisočem gasilcev se je pa posrečilo ogenj omejiti in obvarovati vsa sosedna poslopja. Človeških žrtev, ki so navadno združene s takimi silnimi požari, ta nesreča ni zahtevala. Škoda je večmilijonska, saj so bili stroški zgradbe preračunjeni na 400 milijonov lir in je bila dozdana polovica tega zneska že zazidana. Po ulicah okrog gorečega nebotačnika se je

nabrala stotisočera množica, ki je prisostvovala izrednemu prizoru. Vsled vetra so bili velikanski plameni in posamezni goreči jeziki so presegali dolžino 100 metrov.

BOLJŠE MANJ, PA TO DOBRO,

tako reče vsaka skrbna gospodinja in kupi tečne hrane, ki družini tekne in jo redi. Taka hrana so »Pe-katetec«. Zanesljivo prave v 1/2 kg zavojih.

Življenje Štefana Radiča.

Nato je bila jeseni 1895. dne 16. oktobra sežgana mažarska zastava pred očmi Franca Jožefa I. Jaz sem imel nalogo, da zadržujem, dokler ne opravijo tovariši svojega posla, poveljnika policije dr. Jovanoviča in da mu na temelju zakona dokažem, da za mažarsko zastavo ni mesta na hrvatskem ozemlju. Mi palimo — sem dejal — mažarsko zastavo v znak protesta proti nezakoniti mažarski nadvladi, a ne moram, da bi žalili ogrski narod. Zato da je bila zastava tudi polita s špiritom, da prej izgori in ne smrdi, in ne s petrolejem, kakor so bili nekateri tovariši predlagali.

To sem vse naredil in se trgaj z Jovanovičem, dokler se niso moji drugi mirno vrnili na vseučilišče, dočim so mene redarji odvedli kot kolovodjo v zapor.

Medtem je pokojni dr. Vidrič, ki je bil najlepši fant na vseučilišču, nosil slavno hrvatsko vseučiliščno zastavo iz l. 1848; pod njo so spalili mažarsko zastavo. Vidrič je govoril na skupščini v univerzi. Vsi navzoči so sklenili, da se prijavijo na policiji kot moji sokrivci. Policija je pa večino dijakov izgnala z dvorišča; tiste, ki so ostali, je pa vprašala: Ali ste sodelovali iz navdušenja ali iz prepričanja? Kdor je odgovoril da iz navdušenja, tistega so enostavno vrgli ven, a kdor je odgovoril da iz prepričanja, tistega so pridržali v zaporu. Takih je bilo 50. In vendar je mažarska vlada javila v svet, da jih je bilo pri sežiganju udeleženih samo 32 in da vsa ostala mladina to obsoja. Franc Jožef je v svoji zahvali Zagrebu nazval naš čin za kazniv in so nam zato prorokovali leta in leta ječe v Lepoglavi ali Mitrovici. Pa smo bili obsojeni le na 2 do 6 mesecev zapora, a v zgodovino je prišla opomba, da je Hrvatska s svojimi državnopravnimi odnosi napram Ogrski tako nezadovoljna, da vseučiliščna mladež vpričo samega cesarja deha duška svoji nezadovoljnosti s sežiganjem mažarske zastave.

Ko smo bili obsojeni, smo vsi brž nastopili kazen. Nekako okoli božiča smo bili prepeljani v zapore beo-lovanskega sodišča, da bi imeli, kot nam je rekel predsednik dr. Herzenheizer »custodia honesta« (časten zapor). Celo prvo nadstropje je bilo prirejeno za naše spalnice, a velika sodna dvorana za študijsko sobo. Jaz sem tudi to priliko porabil, da sem svoje tovariše učil češko, ker smo se dogovorili, da bomo po zaporu vsi šli na praško vseučilišče. Vsled tega so mene oddelili od drugih tovarišev in me vrgli med navadne kaznjence v podzemlje in mi prepovedati naročevati hrano od zunaj; vse to proti zakonu. K sreči so bili nekateri tovariši obsojeni le na 4 mesece. Ko sem ostal sam, sem se vrnil v prvo nadstropje, kjer sem imel na razpolago celo knjižnico. Razen vseh potrebnih pravoslavni knjig je bilo tu tudi dragoceno delo o Rusiji v 3 zvezkih v nemščini pod naslovom »Das Reich der Zaren und die Russen.« ki ga je francosko spisal najboljši poznavalec Rusije Anatol Leroy Beaulieu, pozneje moj profesor v Parizu. Zadnja dva meseca zapora so mi radi samote dovolili tudi tamburico.

Briški češparji

(L. Zorzut)

I.

Jih lúpimo, jih lúpimo
te naše in vse kranjske
če zmanjkajo, jih kupimo
še one istrijske.

Po eno jih objamemo
debele in koščene,
jim plavo lubje snamemo,
da lepe so rumene.

Olupljene vse spravimo
v velik koš jih damo,
nad nje še kad postavimo,
s kadilom jih žvepljamo.

Pokájene pa strosimo
in v gredah uvrstimo,
potem na rošte znosimo,
na solncu jih sušimo.

Na solnčecu se grejejo,
vsí polni so piconi
a nam že zdaj se smejejo
prelepi patakoni.

Posášene poberejo,
od solnca so ožgane,
a vsem kosti izderemo,
da le meso ostane.

Pogladimo, pobožamo,
na mehko jih zrahljamo,
lepo vse naokróžamo,
tako jih vse spečamo.

In pravimo si právljice,
vrstimo kolo sreče:
uganke in zabávljice,
igramo „sraka teče“.

Penčane pa zavijemo
v papirje pergamente,
kasone vse zabijemo,
jih vagamo na cente.

Potem se odpójčimo,
je delo vse prešteto,
na koncu likof pijemo:
na zdravje še zdaj letó!

II.

Mi zgodaj zjutraj vstajamo,
nakladamo vozove,
penčane vse prodajamo,
da brišemo dolgove.

A sreča — oh — nemila je,
v nji sama goljufija,
nam hrbet obrnila je,
joj! slaba je kupčija.

Trgovci so nagajali,
nam dajali kredite,
a mi presrečni sanjali,
dobičke in profite,

Presladke so nam pravili
obljube zapeljive,
a past so nam nastavili
kupčije goljufive.

Gorjè! Mi smo prevarjeni
na naše vse poštenje,
o — mi smo osleparjeni
za ves naš trud, trpljenje.

O kar kosti nabrali smo,
kar dni, noči prečuli
in kar mi češp spečali smo,
skrbi koliko žuli.

Mi zdaj po toči zvonimo,
vsí sklonjeni v bolesti,
v dolgovih težkih klónimo
v obrestih od obrestí.

In češparji se zbiramo,
a briška kri zavreje,
se medseboj prepiramo,
da svet se nam že smeje.

Obup v rebulo zlivamo
in našim briškim vicam
prijani mi napivamo
dolgovom in menicam.

Še drugo leto vzamemo
ta križ na svoje rame,
če pa se spet ujamo,
hudič naj češpe vzame.

Slovansko bogoslužje.

(Odlomek iz knjige: Dr. Fr. Grivec »Slovanska ap. sv. Ciril in Metod«.)

V dobi sv. Cirila in Metoda je bilo krščanstvo na Vzhodu že tako spojeno z bizantinsko državo, da so Grki s širjenjem krščanstva širili tudi vpliv svoje države. Podobno je bilo na Zapadu krščanstvo tako združeno s frankovsko-nemško državo, da so ga uporabljali za širjenje državnega vpliva in za podjarmljenje drugih narodov. Latinski jezik je bil v nemških in latinskih deželah razširjen med izobraženci, plemiči in meščani; bil je državni in plemiški jezik. Slovanom se je v onih razmerah krščanstvo predstavljalo kot nekaj tujega; združeno je bilo s tujimi političnimi vplivi ali celo s tujim jarmom. Slovansko bogoslužje je bilo v tedanjih dobah res važno za širjenje vere med Slovani in za pravilno ureditev cerkvenih in političnih razmer v duhu mednarodne kršćanske vesoljnosti in ljudomilosti, ki v globoki ljubezni do Kristusa ne pozna razlike med narodi in stanovi.

Prevelika oblastnost Nemcev in Bizantinov je bila pa tudi nevarna katoliški vesoljnosti in cerkveni edinosti. Slovansko bogoslužje je imelo namen reševati katoliško vesoljnost in edinost proti tej dvojni nevarnosti. Krščanski Slovani naj bi se po krščanstvu osvobodili ter naj bi se brez nemškega in bizantinskega posredovanja naravnost združili s središčem cerkvene edinosti. Postali naj bi steber katoliške vesoljnosti in cerkvene sprave in edinosti, ki so jo ravno takrat začeli rušiti Bizantinci. Tako visoke in svete namene je imelo slovansko bogoslužje. Zato sta ga sv. Ciril in Metod tako vztrajno branila, zato so mu bili tudi v Rimu naklonjeni.

V teh razmerah je bilo slovansko bogoslužje zares izvirna in odresilna misel sv. Cirila. S tem se je krščanstvo rešilo tujega značaja; Slovanom se je predstavilo v prvotni poljudni obliki kot vera svobode, pravičnosti in ljubezni. Slovansko ozemlje je moglo postati most med Vzhodom in Zapadom v duhu vesoljne kršćanske edinosti. Srbski zgodovinarji (n. pr. Stojan Novaković) z ozirom na Srbe priznavajo, da so se Srbi s krščanstvom sprijaznili šele potem, ko se jim je predstavilo s slov. bogoslužjem.

Slovansko bogoslužje je bilo torej izraz in obramba kršćanske vesoljnosti in poljudnosti. Zgodovina je dokazala, da je res pospeševalo širjenje vere med Slovani. Gotovo je, da bi bilo velikega pomena za vesoljno cerkveno edinost, ako bi se moglo mirno razvijati v srednji Evropi.

Sveti obredi in bogoslužne molitve, posebno molitve in obredi sv. maše so važno sredstvo verskega življenja in pouka. Zato katoliška cerkev posebno po tridentinskem cerkvenem zboru naroča, naj se sveti obredi in molitve vernikom poljudno pojasnujejo.

Vprašanje bogoslužnega jezika ni strogo versko vprašanje, ni verska resnica. Važni razlogi govore za enotnost bogoslužja in bogoslužnega jezika. Končno je bilo tudi slovansko bogoslužje Slovanom razumljivo samo nekoliko stoletij. Sedanji slovanski jeziki so od cerkveno slovanskega jezika že tako različni, da Rusi, Srbi in Bolgari svojega bogoslužnega jezika ne razumejo več.

Za uvedbo in ohranitev slovanskega bogoslužja je bilo potrebno državno varstvo in posebna cerkvena uredba. Torej je odvisno od raznih okolščin in ne samo od cerkve. —

Papež Hadrijan II. je morebiti že nekoliko tednov po prihodu sve-

tih bratov v Rim načelno dovolil slovansko bogoslužje. A slovansko bogoslužje je imelo v Rimu mnogo nasprotnikov. Pred vsem so mu nasprotovali zastopniki nemških škofov in nemške države. Teh zastopnikov je bilo v Rimu vedno precejšnje število; tam so neprestano delali proti samostojni panonsko-moravski cerkveni uredbi in proti slovanskemu bogoslužju. Razstislavova in Kocljeva kneževina je bila še malo utrjena.

Razumljivo je, da je sv. Cirila še na smrtni postelji skrbelo vprašanje slovanskega bogoslužja, in da se je moral sv. Metod še dolgo truditi, da je stvar uredil. (Končno je namreč sv. Metod dosegel, da je papež Hadrijan potrdil slovansko bogoslužje in odredil, da bo zadela stroga kazen izobčenja tiste, ki bi s sramotenjem slovanskih knjig delali razdor v Metodovi cerkveni pokrajini. (Pripomba: Glej str. 90 v naslovu označene knjige!)

Slovansko bogoslužje je sedaj ohranjeno v dveh obredih, v vzhodnem grškem (bizantinskem) in v rimskem obredu. Katera oblika slovanskega bogoslužja je starejša? Sv. Ciril je bil duhovnik grškega obreda; brez dvoma je na Moravskem nekoliko časa po tem obredu maševal in sveto mašo grškega obreda prevel na staroslovanski jezik. Kot moder misijonar pa je vedel, da se bo na Moravskem in v Panoniji moral v glavnem ravnati po rimskem obredu; zato je tudi rimsko mašo prevel na slovanski jezik. Ako ni tega storil že on, je pa to gotovo storil njegov brat Metod. Ni verjetno, da bi v Rimu dovoljevali uvajanje bizantinskega obreda na zapadnem cerkvenem ozemlju. Torej je slovansko bogoslužje rimskega obreda nastalo že v Ciril-Methodovi dobi. To potrjujejo stari rokopisi.

Rimsko-slovansko bogoslužje je ohranjeno med Hrvati v hrvaškem Primorju (Senj), na otokih in v Dalmaciji, grško-slovansko pa med Rusi, Rusini, Bolgari, Srbi in med Hrvati vzhodnega obreda v križevški škofiji. Rimsko-slovanske bogoslužne knjige so pisane z glagolskimi slovanskimi črkami (glagolica, glagolsko bogoslužje, glagolaši), grško-slovanske pa s cirilico.

Izjava.

(Ponikve).

V »Straži« od 1. t. m. se pritožuje dopisnik iz Ponikev čez g. zdravnika dr. Gentilia, čez živinozdravnika dr. Fattoria, čez g. učitelja in g. učiteljico ter kliče občinsko upravo na pomoč.

Ker me dopisnik pozivlja javno v časopisih, dasiravno bi bil bolje na-

pravil, ako bi bil meni svoje težave potožil v obč. uradu, sem prisiljen tudi jaz tem potom povedati resnico.

Jaz se nahajam v uradu na Ponikvah samo vsak četrtek, a vem zanesljivo, da je bil zdravnik v tem letu v občini trikrat, in ravno tolikokrat tudi živinozdravnik. Povem pa Vam, da imamo dogovorjeno v slučaju potrebe iste pozvati telefonično v občino, na kar se vsak takoj odzove s svojim prihodom. Ni mi znano, v koliko bi bili občani na boljem, ako hodita ona dva sem vsak teden, pri njih se nobeden ne oglasi, v slučaju potrebe bi jih morale stranke pa posebej plačati.

Kar očitane g. živinozdravniku glede takse na prešiče, Vas prosim, da se z vlogo obrnete na višjo oblast, vsi Vam bomo hvaležni, ako dosežete odpravo imenovane takse; samo to dvomim, da bomo mi na Ponikvah predružali sklepe prefekture.

Ker pišete o izkaznicah, Vam morem reči, da izkaznice niso slanina, da bi se kupile tam, kjer so debelejše in bolj po ceni. V večjih občinah je odrejeno, da se mora prinesiti v urad prošnja za izkaznico, kateri se morajo priložiti rojstni list in fotografija, na kar se izda izkaznica v poljubnem času. Jaz pa sem določil, da se strankam ne dela nobene sitnosti in se vsakemu, ko prinese fotografijo, izda izkaznica. G. tajnik išče sam podatke za izpolnitev izkaznic.

G. dopisnik, ko boste imeli zopet kake težave, pridi v urad na Ponikve, in tam bova vse napake obravnavala. Vam potem ne bo potreba po časopisju razpravljati in boste tudi potolažen, da se nikjer ne godi vse tako, kakor bi mogoče kdo hotel, in se Vam tudi ne bo potreba skrivati pod podpis »več občanov«.

Rejec Anton, obč. načelnik.

Rnjiveznost in umetnost.

»Svatba na poljani«.

Štirje zbori. Zložil Oskar Dev. Izdala in založila Katoliška knjigarna v Gorici. Ravnokar so izšle štiri nove skladbe znanega slovenskega skladatelja Oskarja Deva. Vsebina: Svatba na poljani (mešan zbor) — Jutranje zdravje (moški zbor) — Pomladni viharji (moški zbor) — Zajček teče po zeleni trati (narodna za 6 glasni ženski zbor). Cena zbirki »Svatba na poljani« 10 lir.

»Aj, ljubica ,zdaj je dan!«

Dva zboru. Zložil Oskar Dev. Ta zbirka obsega dva lažja zboru, in sicer moški zbor »Aj, ljubica, zdaj je dan!« in mešan zbor »Turek«. Cena zbirki 4 lire. Dobi se v Kat. knjigarni.

„Širite Goriško Stražo“

Kaj je novega na deželi?

Pevma.

Predminuli teden je »Goriška Straža« povedala svetu, na kaki stopnji stoji gotovost naše imovine v Pevmi. Povdariti moramo, da je še precej nimaničev, ki jim ni dovolj, da vse leto žgejo in kurijo na naše stroške, temveč še prodajo ukradena drva. Čestokrat se pripeti, da kmet danes naseka in znosi voz ali dva kolov za trte, ali drv za prodaj. Drugo jutro ko pride z vozom ponje, ne dobi nič več. Ker ponoči so gospodje tatovi, ki ne spijo tako radi, vse odnesli. Še najhujše pa je ob nedeljah in praznikih: Mlado in staro hiti po raznih cestah in stezah, s sikiricami in žaglicami pod jopo skritimi, v naš gozd. Tam žaga in seka, kar jim pride pod tatarsko roko. Naš čuvaj, četudi plačan za nedelje in praznike, pa strogo praznuje. Kakor mrcvariijo ti dolgoprstneži pozimi naše gozdove, tako poleti naše bregove in polja. Ne sad ne sadež ni tam več gotov.

Res čudni komunizem je tu zavladal. Čudni pravim, ker ta se uvažuje le pri žetvi. Pri kopanju in oranju, setvi in pletvi, ter pri plačevanju davkov, pa se ti čudni ptiči nikdar ne pojavijo. Prosimo našega gosp. obč. načelnika, naj napravi red v tem pogledu.

Dobrovo.

Na velikonočni pondeljek ob treh popoldne bo »Prosvetno društvo« na Dobrovem predstavljalo znano ljudsko igro »Rokovnjači«. Med odmori bo gledavce zabavala godba iz Biljane in šaljiva pošta. Nastopajo tudi pevski zbori sosednjih bratskih društev. Pridiite imeli boste najlepši spomladanski sprehod združen z lepim vžitkom.

Brje.

Bralno in pevsko društvo z Brji, priredi na velikonočni pondeljek dne 18. aprila ob treh in pol veselico. Igrala se bo veseloigra »Poslednji mož«. Na sporedu je tudi petje in tamburanje. Na svidenje v Kasovljah!

Modreje pri Sv. Luciji.

Ze dolgo ni bilo nobenega dopisa iz naše vasi, čeravno je večina vaščanov naročenih na »Gor. Stražo«. Zato prosimo, g. urednika, da objavite ta dopis. Tudi k nam se je vtihotapila beda in pomankanje. Da vek na samce obdači tudi pri nas precej fantov (stricev), ki pravijo: »Če bomo imeli, pa plačamo!« Kakor drugod tako tudi pri nas ni posebej pustni čas brez plesnega norenja. Za ta posel so si izbrali mlečnozobi fantje in dekleta privatno hišo, v kateri je nedeljo za nedeljo hrešda s tem kvarite svoje ljubo zdravčala harmonika. Fantje izprevidite, je in ugled sebi in svojim staršem. Pripomniti moramo še, da se najprijazniše za živino, nahaja v zelo slabem stanju. Ali bi si z združenimi močmi lahko ne napravili betonsatega korita? **Očividec.**

Prapetno pri Šentviški gori.

Cvetno nedeljo popoldne se je pri nas zgodil nesrečen dogodek. Lepopold Vogrič, mladenič iz Prapetna štev. 94 je že dalj časa bolehal, omračil se mu je um. Vendar vedno ni bil težko bolan. Omenjeno popoldne pa je bil s svojo teto sam doma, ko se mu je zopet bolj zmešalo v glavi; napadel je teto, ki se mu je izvila, nato je zbežal. Po dolgem iskanju so ga našli vtopljenega v vodnjaku pred hišo. Pokopali so ga v torek dopoldne po cerkvenih obredih. Pokoj njemu dodeli Bog, ostalim tolažbo!

Dolnje Cerovo.

Skromna je naša vasica, v kateri stoji na prijaznem vršičku ljubka cerkva sv. Lenarta, z lepo sliko Matere Milosti v prezbitariji. Za to cerkvo je v soboto 2. t. m. prev. knezonadškof v svojem dvorcu posvetil tri nove zvonove, ki bodo bržkone dosegli predvojne. Pri posvečenju so kumovali naši ugledni domačini gospe in gospodje: Rudi, Ernestina in Fanina Rutar, nadsvetnikovi ter bivši potov. učitelj kmetijstva g. Alojzij Cotič. Vsem dolgujemo obilo hvaležnosti. Trije skromni slavoloki, katere je postavila mladina so dičili vas, ko so na dveh okrašenih vozeh pripeljali zvonove, znanilce duhovnega prerodenja. Pomenljiva pozdrava sta imela Vanko in Zmagoslava Kljanc v imenu vaščanov. Tudi naš cerkveni zbor je zapel pesem »Zvonovom« pod vodstvom Aleksandra Blažiče. Zvonove je vlila tržaška ličarna Lapagna, vstavil pa jih je g. Brešan iz Podgore. Vsem, ki so pri-

pomogli, da smo dobili te velikonočne piruhe izrekamo dolžno zahvalo in Bog plačaj! **Hvaležni vaščani.**

Lokovec nad Kanalom.

V nedeljo 27. marca ob devetih predpoldne, ko so ljudje prihajali k maši, sta se priklatala v gostilnic g. Winklerju dva neznanca mladeniča okrog 30 let stara. Na prvi pogled sta postala gostilničarju in drugim ljudem, ki so bili prisotni, sumljiva. Izdala sta se kot lesna trgovca, popraševala sta po Mariji Šuligoj, ki ima smreke na prodaj. Ko je prišel orožniški brigadir iz Čepovana, jo neznanca lesna kupca pobrčeta proti Čepovanu. Ko vidi brigadir, da ta dva kupca nimata čiste vesti, je takoj tudi on urno šel za njima. »Kupca« videč, da jima sledi orožnik, jo takoj udarita pod cesto eden na levo drugi na desno. Za desnim je skočil brigadir. Ko sta se zgrabila, se je brigadir zelo pobil na roki in nogi. Ko je ustrelil proti neznanču, se je konečno vdal.

Ko slišijo ljudje strel, so takoj šli na pomoč brigadirju in vidijo kaj se godi. Udarijo takoj še za drugim zločincem kolegom, ki je pa tekel na vso moč proti čepovski meji. Med begom je metal od sebe razno vlomilno orodje. Ko ga en fant dohiti, udari ubežnika, da kar omaga in se uda. Tedaj mu rečejo da naj jim sledi. Kar na mah se začne neznanec zopet braniti.

Ko vidi, da so fantje močnejši ponižno poklekne ter prosi, da naj ga puste, da jim da 3000 lir in vse kar ima. A fantje ga niso uslišali, marveč hajd ž njim k Winklerju. Tam je že čakal brigadir s prvim ubežnikom, nakar pošlje še po dva orožnika v Čepovan. Med tem jih je preiskal in našel pri njih razno vlomilno orodje, svedre, žage in še vrečo ponarejenih ključev.

Zločince nista hotela izdati od kot sta. Sodi se pa, da sta od bližine Gorice, ker ju izdaja njuno narečje v furlanščini. Hvala Bogu, da sta prišla v roke pravici, da bodo varni ljudje in njihovo imetje. Pa tudi zato, da ne bi po kakem vlom letel sum na poštene ljudi!

Pečine.

Letos bomo praznovali peto veliko noč brez božjega groba in obredov velikega tedna ter brez vstajenja, katerega smo se še kot otroci veselili in kot odrasli s hrepenenjem pričakovali.

Pomlad je prinesla novega življenja. Vse se trudi in obdeluje njive in polja v upu, da bo morda letos bolj blagodejna in plodonosna letina — kot pa lani. Bog daj!

Na cvetno soboto je šel tuk. posestnik Jurij Klemenčič v Oblaz-Tribušo po opravkih. Ko ga zvečer ni bilo domov, so ga šli iskat. Naslednji dan popoldne so ga našli, svedea — mrtvega. Bil je vseskozi dober kristjan, svoj čas je bil tudi podžupan in se je veliko trudil za nabavo tedanjih zvonov; omenjamo to, ker se morda ni kdo strinjal s trikratnim zvonjenjem, in pogrebom.

Pogreb se je vršil v torek 12. t. m. Prihitelo je mnogo občinstva, hoteč s tem pokazati težko prizadetim ostalim svoje sočutje in pomoliti za dušo pokojnika, kateremu bodi Bog usmiljen in prizanesljiv sodnik. Neutolažljivi, teško — preizkušeni družini naše preiskreno sožalje!

Listnica Kmečke-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. **Klavora Anton, Bača:** Roka ni mogoče več zamuditi, ker je bil rekurz pravočasno vložen. Pismo sledi.

2. **Špačal Franč., Kostanjevica:** Zglasite se ob priliki v tajništvu, da Vam lahko sestavimo rekurz proti negativnem odloku.

3. **M. M. Kamno št. 42:** Proti negativnem odloku ni mogoče rekurirati, ker bi bil gotovo brezuspešen.

4. **Bajc Ana, Podkraj:** a) Podrežite pri županstvu, da odpošlje čimprej mrtvaški list možev, ki ga je komisija zahtevala dne 26. 3. 1927; ko dobi komisariat dokument, bo Vaša prošnja v kratkem rešena; b) Vašemu pokojnemu možu ni še bila priznana pokojnina; invalidna knjižica, ki je bila pred kratkim doposlana županstvu, pripada v resnici Bajcu Francetu, ki živi začasno v Gorici.

5. **Pavšič M., Kal št. 46:** Zglasite se ob priliki v tajništvu.

6. **Marinič Jož., Medana št. 13:** Zglasite se ob priliki v tajništvu.

7. **Podgornik Jož., Gorica, Via Formica 28:** Upati je, da bo Vaša pokojninska prošnja v kratkem ugodno rešena.

8. **M. N., Gorica (Castello 4):** Zglasite se ob priliki v tajništvu.

9. **Rijavec Amaljo, Črniče:** V Vaši zadevi smo posredovali v Rimu. V kratkem dobimo končen odgovor.

11. **Žižmond A., Staragora št. 90:** Vam je bila potom našega posredovanja povišana pokojnina od 200 lir na lir 252. Ob priliki zglasite se v tajništvu.

12. **Z. I. Solkan:** Zglasite se ob priliki v tajništvu.

13. **Kopačin Franc, Št. Vid št. 41:** Pokojnina se Vam je nakazala dne

5.-2.-1927. z odlokom št. 56065. Plačilni nalog je bil tudi že dan zakladnemu nadzorništvu v Vidmu.

14. **L. M. Kožbana:** Zglasite se ob priliki v tajništvu.

15. **L. Fr., Hrenovice (Postojna):** Glede Bizjaka Ivana pok. Mihaela Hrašče št. 24 smo posredoval pri nabornemu komisariju v Trstu, ki je pisal vojaškemu komandu pri Sv. Justu, naj vpoklic Bizjakov odloži, dokler ne zadosti zahtevi po prednjaških vajah (corso premilitare). Ako ne napravi prednjaških vaj, bo moral prihodnje leto odslužiti 3 mesece, sicer bo popolnoma oproščen.

16. **I. P. T. 56:** 1.) prvo vprašanje morate bolj pojasniti in nam predvsem sporočiti naslednje: a) kdo se hoče vknjižiti; b) zakaj se hoče vknjižiti; 2.) Zadevo morate prijaviti komisarijatu za delitev občinskih zemljišč v Trstu (Via Cavana št. 13.) do 7. junija, če niste še prijavili. Le ta komisariat Vam za more dovoliti vknjižbo. **Tajništvo.**

Velikonočna voščila.

Ivo Šorli, Grahovčan, zdaj v Collechio v Parmi pošilja vsem v domovini velikonočna voščila in pozdrave.

* * *

Železničarji, ki se nahajajo v Novem Piemontu žele vesele velikonočne praznike cenjeni »Goriški Straži«, ki nam redno donaja novice iz naših preljubih krajev, ter starišem, sorodnikom in vsem znancem. Božič Franc iz Idrije pri Bači, Fabjan Franc iz Gorice, Gulič Karol iz Trsta, Mihelič Mihael iz Trsta, Smrdel Lukež iz Herpelj pri Kozini, Brajnik Alojz iz Štandreža, Nedil Josip iz Trsta.

* * *

Slovenski fantje, ki se nahajamo v Braziliji mestu Porto Alegre, pošiljamo mnogo pozdravov vsem slovenskim fantom in dekletom. Želimo vesele in srečne velikonočne praznike posebno »Goriški Straži«, ki nas družijo s domačimi kraji. Fantovski župan iz Kostanjevica na Krasu: Spačal Ivan, Jožef P., Spačal Franc, Milanič Alojz, Vojščica, Juren Jožef, Vojščica, Dugulin Angel, Vojščica,

* * *

Najlepše pozdrave za velikonočne praznike pošiljamo slovenski fantje, ki služimo pri 2. avtomobilskega polku v Alessandriji, tebi, draga »Goriška Straža« ki nam redno prinašaš novice iz naših rojstnih krajev, staršem, bratom, sestram, fantom in dekletom, posebno pa letniku 1907. Plešnar Viktor, Gradloh pri Črnem Vrhu, Vidnar Jozef, Gradiškuta pri Renčah, Krajnc Alojz, Svino pri Kobaridu, Sivec Alojz, Vrsno pri Kobaridu, Plešničar Milovan, Sedovec pri Grgarju.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

Sedaj se zmisli, da sta se Gilbert in Vaucheray prej zelo čudno obnašala; niti za trenutek se nista ločila, kakor da bi drug drugega nadzorovala. Kaj je torej?

Notranji nemir žene Lupina nazaj k hiši; mahoma zasliši od Enghiena sem korake, ki se bližajo: »Zapoznel šetalec...«

Zabrlizga in skoči k glavnim vratom pogledat po cesti. Komaj je odprl eno krilo vrat, počni strel, nje mu sledi globok vzdih. Pohiti nazaj, steče v hišo, skoči na teraso in plane v jedilno sobo.

»Grom in strela! Kakšne neumnosti pa počenjata?«

Gilbert in Vaucheray sta se vzlajala po tleh tesno objeta. Po obleki so lili krvni curki. Lupin je vzrožil. Toda že je Gilbert potlačil nasprotnika pod se in mu iztrgal iz rok neki predmet, ki ga Lupin ni mogel spoznati. Vaucheray krvaveč iz rane na rami je padel v nezavest.

»Kdo ga je ranil? Ti, Gilbert?« praša Lupin razjarjen.

»Ne... Leonard.«

»Leonard? Saj je bil vendar zvezan...«

»Se je razvezal in našel samokres...«

»Lump! Kje je?«

Sluga je ležal na hrbtu s prekrižanimi rokama in z bodalom v gol-tancu. Obraz mrtvaškobled. Rdeč curek se vije iz ust po obrazu.

»Oh!« se opoteče Lupin, ko ugleda mrtveca, »mrtev je.«

»Ali mislite... ali mislite...« vpraša Gilbert jecljaje.

»Mrtev, rečem ti!«

Gilbert izjeclja:

»Vaucheray je bil... on ga je zabodel.«

Bled od jeze ga Lupin zgrabi.

»Da, Vaucheray... in ti tudi, ti podleži! Saj si bil poleg in nisi preprečil... Kri! Kri! Saj veste vsi, da jaz tega ne trpim. Moriti ne pustim, naj raje nas. O, to utegne slabo biti za vas, bratci... Pazite se pred giljotino!«

Pogled na mrtvo truplo ga je presunil. Gilberta strese in očitajoče vpraša: »Zakaj... zakaj ga je Vaucheray umoril?«

»Hotel mu je žepe preiskati in najti ključ od stenske omar. Ko se je sklonil čezenj, je opazil, da si je roke osvobodil... Tedaj se je ustrašil... in je sunil.«

»In strel iz samokresa?«

»To je bil Leonard... imel je orožje v roki... Predno je izdihnil

je imel še toliko moči, da je pritisnil na petelina...«

»In ključ?«

»Vaucheray ga je vzel.«

»Je odprl?«

»Je.«

»Je kaj našel?«

»Da.«

»In ti si mu hotel vzeti... Kaj je potemtakem bilo?... Skrinjica z relikvijami? Ne, nekaj manjšega... Kaj torej? Odgovori vendar...«

Iz molka in iz odločnega izraza v Gilbertovem obrazu je sklepal, da sploh ne dobi odgovora. Z grozečo kretnjo plane k njemu:

»E, boš govoril, boš ljubček! Pri Lupinovi časti, jaz te bom spovedal. Toda zdaj se je treba zganiti. Naprej, pomagaj mi... Vaucheraya morava spraviti v čoln...«

Stopila sta spet v jedilnico in Gilbert se je sklonil nad ranjenca, ko ga je sunil Lupin:

»Čuješ?«

Nemirno se ozreta krog sebe. V oblačilnici nekdo govori... tih, tuj glas iz daljave... In vendar sta bila prepričana, da ni v prostoru nikogar razven mrtveca, čigar motne obrise sta videla.

Glas je spet spregovoril, zdaj jasno, zdaj spet pritajeno, nepotrpežljivo, neenakomerno.

Lupin je čutil, kako mu obliva

pot lobanjo. Kakšen glas je ta skrivnostni glas od onkraj groba? Sklonil se je čez slugo. Glas je umolknil, nato se spet znova glasil.

»Sveti mi boljše,« ukaže Gilbertu.

Še vedno se je malo tresel; neposna groza, ki jo ni mogel potlačiti, se ga je polastila. Dvom je bil izključen: Ko je Gilbert dvignil senčnik, je bilo gotovo, da je glas prihajal iz trupla, ne da bi se na obrazu mišica zganila.

»Zona me obhaja,« se zgrozi Gilbert.

In še vedno isto skrivnostno šepetanje! — —

Zdajci se Lupin gromko zasmee, zgrabi za truplo in je prevali.

»Tukaj imamo!« reče, ko je opazil svetel kovinast predmet. »Tu imamo, toda resnično, dosti časa sem rabil za to.«

Na mestu, kjer je ležalo truplo, je ležalo telefonsko slušalo.

Lupin je brž nastavi na uho. Skoroj istočasno se ponovi šum; toda se je še podvojil, potrojil z različnimi vzkliki, kakor če bi istočasno več oseb hkratu govorilo.

»Ste še tam?... Ne odgovarja več... Strašno... Umorili so ga... Ste še tam?... Kaj se je pripetilo?... Pogum... Pomoč že gre... Policija... vojaštvo...«

(Dalje.)

Darovi.

Za Alojzjevišče: Vlč. g. Ante Češor-
nja, župnik, 10 L. Prisrčna hvala!

Za slov. sirotišče: Gabrijele dr. Fran-
kova v Solkanu, daruje L. 100.

ZAHVALA.

Podpisani dr. Stojan Brajša in so-
proga se najprisrčneje zahvaljujeta g.

drju Francu Jakončiču,

zdravniku v Gorici, ki je s svojim stro-
kovnim in znanjem in požrtvovalnostjo
rešil iz smrtne nevarnosti njunega sinčka
Stojana.

Gorica, dne 14. aprila 1927.

Dr. Stojan in Štefanija Brajša.

Tvrška Cav. M. MOZZI, dediči opo-
zarja tem potom vse cenjene odjemalce,
da je njen zastopnik za Goriško na
levem bregu Soče in severno od že-
lezniške proge Gorica-Krmin le gospod

Edvard Knez iz Gorice.

Tvrška javlja, da je bilo le vsled
netočnega pojmovanja zastopnikovega
območja možno izročiti seme sviloprejk
namišljenim zastopnikom. Tvrška prosi
torej cenj. klientelo, da polhiti s svojim
naročili pri g. Edvardu Knezu, via Vo-
gel št. 27. Gorica.

A. Žnideršičeve panje najnovejš-
šega sistema, ima v zalogi Čebelar-
ska zadruga v Gorici, via S. Gio-
vanni 6/I. Cene konkurenčne.

„Goriška Straža“
v vsako hišo!

Naznanjam slav. občinstvu, da
sem otvoril lastno kotlarsko delav-
nico v Gorici, »Pri zvezdi« na sta-
rem trgu. — V zalogi imam izdelane
ne kuhinjske kotle, škropilnice itd.
Alojzij Leban, prej reditelj pri stari
kotlariji.

Delavnica »Centrale« Gorica —
Viale XXIV Maggio št. 2. — Ve-
lika delavnica za moto-cikle in bi-
cikle.

Gostilno z vso opravo oddam ta-
koj v najem. Obrnite se na: Fra-
telli Guadalupi, Corso Vitt. Em. III
št. 54.

Velika izbira prenosljivih gra-
mofonov, plošč, igel itd. — Velika
zaloga fotografskih šip in papirja
za fotografe; fotografski aparati
itd. Tvrška E. Vokulat & Co. Go-
rica, Corso Vitt. Em. III. št. 7. —
Tel. 3—47.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje voznje:

v Severno Ameriko:

»Conte Rosso« 22. 4. 1927.

»Conte Biancamano« 10. 5. 1927.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principe di Udine« 26. 4. 1927.

»Conte Verde« 12. 5. 1927.

»Principessa Maria« 18. 5. 1927.

Iz Genove v Buenos Ayres v
13½ dneh.

v Avstralijo:

»Re d' Italia« 29. 4. 1927.

Informacije daje in sprejema
prednaročila na vozne listke za-
stopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Naznanjam slavnemu občinstvu,
da sem se preselila s svojo trgovino
z mrtvaškimi predmeti iz Raštela v
NUNSKO ULICO št. 10. Trgovino
sem izpopolnila z vsakovrstnimi
predmeti. Cena rakev za odrasle je
od 70 lir naprej.

Pavsič Terezija, Nunska ulica 10.

SEMENA.

Domača črna triletna detelja, lu-
cerna, trave čiste in mešane z dete-
ljo, krmilna pesa nemaška »Ma-
muth« in »Eckendorf«, čebulček
in vsa vrtna semena dobite v trgo-
vini JOSIPA MUNIHA, Sv. Lucija
ob Soči.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podla-
sic, kun, zajcev, mačk, vereric, jazbecev in

krto v.

WALTER WINDSPACH - Gorica, Via Carducci 6

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE
ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Laboratorij otvoren že leta 1918.
Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6.,
ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega po-
sebnostno priporočljiva proti prehladu
in za ojačenje korenin. Steklenica
po 6 lir — se dobiva v lekarni Cas-
stellanovich, lastnik F. Bollatio,
Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici,
Via Carducci 9 pri Fiegel.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 50,000,000

Din. 10,000,000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec,
Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo,
Split, Trst.

Vloge na knjižice po 4%.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše
obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškod-
nine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

Velike tovarne

Po znižanih cenah

(AL RIBASSO)

UDINE — Via Savorgnana 5 — UDINE

Vpoštevajte sledeče cene, ki so zopet znižane:

Obrobljeni žepni robci	L. -40	Gobaste brisače	2.25	Angleški batist „Makò“	4.60
„ prtiči za čaj	„ -60	Moderčki vezeni	2.95	Domače platno 150 cm.	4.90
Žepni robci beli z robom „Ajour“	„ -80	Domače platno „Extra“	2.95	Blago za prte svetlo 140cm	5.90
Brisače „Reclam“	„ 1.50	Platno „Madonna“ posebne vrste	2.95	Platno „Madonna“ 150 cm	6.50
„ za posodo križaste	„ 1.50	Crep za ženske halje	2.95	Platno „Scuole“ 150 cm	7.50
„ „ voglate	„ 1.70	Žen. nogavice iz perzij. tkanine	2.95	Žamet za lovce	8.50
Plenice gobaste	„ 1.70	Perkal za ženske halje	2.95	Vezene srajce	9.90
„Oxford“ za moške srajce	„ 1.90	Brisače iz težjega crepa	3.25	Vezeni „Combineus“	9.90
Otroški povoji	„ 1.30	Angleško jajčasto blago	3.30	Svetlo platno 150 cm	5.50
Plenice na pol lanene	„ 1.95	Madapolan „Extra“	3.95	Svilen mušelin „Fantasia“	5.50
Madapolan „Piave“	„ 1.95	Pravo platno „Scuola“ 80 cm.	3.90	Preja 150 cm	10.50
Moške nogavice škotske	„ 1.95	Traliž za žimnice	3.70	Platno „Madonna“ 240 cm	11.50
Domače platno	„ 2.40	Ženske svilene nogavice	3.95	Posteljno pregrinjalo trikot	16.90
Madapolan „Insuperabile“	„ 2.40	Preproge iz jute	4.25	„ „ dvojno	25.50
Domače moške nogavice	„ 2.25	Obposteljne preproge „Reclam“	4.25	Servis za 6 oseb	27.—
Nogavice z dvojno peto „Extra“	„ 2.50	Ženske jopice	4.50	„ 12 oseb extra	49.—
Pravo platno „Madonna“	„ 2.50	Jajčasto blago (posebne vrste)	4.10	Žimnica, 12 kg žime	40.—

Se sprejemajo naročila tudi po pošti.

N. B. - Blago s katerim bi ne bil odjemalec zadovoljen, se sprejme nazaj.

CENE STALNE

Poseben popust razprodajalcem

Nihče ni prisiljen kupiti blaga, če vstopi v trgovino.

Postrežba v slovenskem in nemškem jeziku.

VIDEM - Via Savorgnana - VIDEM

LEKARNA CASTELLANOVICH

(Lastnik F. Bolaffio)

TRST - Via Giuliani 42 pri Sv. Jakobu (blizu slovenske šole)

Izvrstna domača zdravila:

Acqua dell' Alabarda

Castellanovich

Prepreči izpadanje las. - Ker vsebuje kinin, ima to moč, da učvrsti lasni koren, odstrani prhljaj ter ohrani glavo zmeraj čisto.

V Gorici se prodaja pri Fiegelnu, Via Carducci št. 9.

Cena steklenice L 7.50.

Vsa naša zdravila so sestavljena pretežno iz rastlinskih snovi na podlagi dolgotrajne skušnje in nasvetov najodličnejših zdravnikov.

Jamči se za čistost vsake ::: posamezne sestavine. :::

Glykol Castellanovich

Krepčilno sredstvo brez alkohola. Ima gotov učinek proti splošni slabosti, glavobolu, - pomanjkanju teka, oslabelim živcem in za žene v slučaju nerednega krvavenja. - - -

Cena steklenice L 8.50.

Za popolno ozdravljenje 6 stekl. L 45.50.

Cena steklenici za odrasle Lir 7.50 za otroke Lir 5.

PRSI SIRUP CASTELLANOVICH

Učinkuje brzo proti prehladu, influenci, katarju, kašlju.

KINA - VINO

(„Elisire di China“ Castellanovich) sestavljen iz ekstrakta najboljše

„China chalyssaia“

Vzbuja tek do jedi, pomiruje živčno vznemirjenje želodca. - - - - - Povrača moč po prestalih boleznih. - - - - -

Cena steklenici L 7.50.

Po pošti pošljemo
s pouzetjem,
ako naroči kdo
vsaj 2 steklenici
hkratu

SMILAJOD Castellanovich

Priznано najboljšo sredstvo za čiščenje primerno za pomladansko zdravljenje, vrtoglavost, pritisk krvi v glavo, motnje vida pri starejših ljudeh poapnenje žil in sploh vse bolezni, ki imajo vzrok v slabem obtoku krvi.

Cena steklenice L 11.

Za popolno ozdravljenje 6 steklenic L 60.

Kadar kupujete naša zdravila, zahtevajte napis **CASTELLANOVICH** in imeli boste jamstvo, da so zdravila pristna ter čiste sestavine.